

De Erfgoedmonitor

Home > Onderwerpen > Kennis over historische stedenbouw

Kennis over historische stedenbouw

De geschiedenis van de stedenbouw is geen zelfstandige universitaire discipline. De ruimtelijke ontwikkeling van steden wordt bestudeerd op veel uiteenlopende plaatsen en vanuit veel uiteenlopende disciplines. Vaak vindt dat plaats onder de bredere noemer 'stadsgeschiedenis' of het nog bredere vakgebied van de 'urban studies'. De kennisontwikkeling op het gebied van de geschiedenis van de stedenbouw kent een betrekkelijk lage organisatiegraad.

Stedenbouw in het onderwijs

De kennisontwikkeling valt in de volgende categorieën: academisch, lokaal/regionaal of operationeel. In het universitaire onderwijs wordt vooral binnen de opleidingen architectuurgeschiedenis, die onderdeel uitmaken van kunstgeschiedenis, aandacht besteed aan de geschiedenis van de stedenbouw. Ook de ontwerp-opleidingen (de bouwkundefaculteiten aan de technische universiteiten en de academies van bouwkunst) besteden aandacht aan de historische ontwikkeling van steden. Deze laatste doen dat vanzelfsprekend meer vanuit een ontwerpend perspectief. In het onderwijs in de stedenbouwgeschiedenis en stadsgeschiedenis aan de universiteiten zijn de afgelopen jaren veel veranderingen opgetreden. De leerstoel Architectuur- en stedenbouwgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen is opgeheven. Aan de faculteit Bouwkunde van de TU Delft is de leerstoel *History of Architecture and Urban Planning* enige tijd geleden opgeheven, maar onlangs opnieuw ingesteld. Aan de universiteit Utrecht wordt al jaren constant veel onderzoek gedaan naar Nederlandse steden, zowel bij Geschiedenis als bij Kunstgeschiedenis, vooral naar de vroegmoderne periode, ook ten dienste van de erfgoedzorg.

Kenniswinst en kennislacune's

De stand van de kennis en de daaraan verbonden kennislacunes zijn voor de Erfgoedbalans 2009 op basis van 'best professional judgement' in kaart gebracht. Voor de Erfgoedmonitor is in 2015 volgens hetzelfde principe onderzocht hoe groot de kenniswinst op dit gebied eind 2014 ten opzichte van 2009 was.

Onderzoeksagenda's

Sinds de verschijning van de Erfgoedbalans in 2009 is een aantal onderzoeksagenda's gepresenteerd. Een daarvan is in 2014 opgesteld door het hooglerarennetwerk Erfgoed en Ruimte. Het biedt een overzicht van onderzoek dat is uitgevoerd in de afgelopen jaren en een aantal programmalijnen voor fundamenteel, methodologisch en instrumenteel onderzoek voor de periode tot 2020.

Ook het onderzoeksinstituut CLUE (het onderzoeksinstituut voor Heritage and History of the Cultural Landscape and Urban Environment van de VU Universiteit Amsterdam) en het Centre for Urban Studies van de Universiteit van Amsterdam hebben een eigen onderzoeksagenda. De Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis is met de ontwikkeling van een eigen onderzoeksagenda bezig. Met de recente instelling van het Amsterdam Centre for Urban History is aan de Universiteit van Amsterdam (los van het Centre for Urban Studies) tevens een grote groep ontstaan die onderzoek en onderwijs met betrekking tot stadsontwikkeling verzorgt. Het Centre for Global Heritage and Development is een samenwerking tussen de universiteiten in Leiden, Rotterdam en Delft en streeft naar een brede benadering van (stedelijk) erfgoed.

Bovenstaande initiatieven zijn in de eerste plaats gericht op het positioneren en coördineren van het onderzoek binnen de betreffende instituten zelf. Van onderzoekscoördinatie en agendavorming op nationale schaal is vooralsnog geen sprake.

Indicatoren bij dit onderwerp

[Kenniswinst historische stedenbouw - per thema en regio](#)

De kennisontwikkeling op het gebied van historische stedenbouw is in 2014 nog altijd sterk periode-gebonden en gefragmenteerd. De afgelopen jaren zijn met name de Brabantse stedenrij en de IJsselsteden onderwerp van onderzoek geweest.